

Bibliotekene og bærekraftsmålene

Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for en bærekraftig utvikling frem mot 2030, som også Norge sluttet seg til. Bærekraftsmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. Bærekraftsmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

Gjennom International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) bidro bibliotekfeltet til forhandlingene om bærekraftsmålene i FN. Bibliotekenes arbeid er synlig i alle hovedmålene, særlig når det gjelder offentlig tilgang til informasjon, tilgang til teknologi og livslang læring.

I dokumentet Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023 understreker regjeringen at bærekraftsmålene skal være et politisk hovedspor og en viktig del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen også i Norge. De 17 målene og 169 delmålene tar for seg ulike sektorer og grupper, der bibliotekene er viktige bidragsyttere til mange av målene.

Bibliotekene befinner seg i skjæringspunktet mellom kultur, utdanning og livslang læring, folkehelse og sosialt arbeid. Dette gir et godt utgangspunkt for å jobbe aktivt med bærekraftsmålene. Med 24 millioner besøkende bare i folkebibliotekene har bibliotekene en unik mulighet til å nå befolkningen med kunnskap om 2030-agendaen.

Bibliotekene er tuftet på ideene om folkeopplysning og delingsøkonomi. Bibliotekansatte utvikler egen kunnskap om bærekraftsmålene. De utvikler sine fysiske mediesamlinger og digitale ressurser om tematikken. Dette sikrer innbyggerne tilgang til relevant informasjon. Bibliotek kan også, gjennom sin formidling av samlingene, ulike arrangement og tjenester, bidra til at innbyggere kan leve sine liv på en bærekraftig måte og kunne bidra til at samfunnsutviklingen er bærekraftig. Dessuten bør alle offentlige bibliotek utarbeide klimaregnskap og gjennomføre utslippsreducerende tiltak. Bibliotekene bør stå frem som bærekraftige organisasjoner i valg av løsninger for blant annet avfallshåndtering, engangsplast og klimaeffektive bygningsløsninger.

Bærekraftsbiblioteket

Bærekraftsbiblioteket er et opplegg for skoler, biblioteker og andre organisasjoner til å arrangere lesesirkler for barn i alderen 6-12 år. Dette er en norsk versjon av FNs Sustainable Development Goals Book Club, og er tilpasset barn i alderen 6-12 år. Det består av barnelitterære boklister med aktiviteter til alle 17 bærekraftsmålene, og tilbyr deltakerne en litterær og samtalebasert forståelse av verdens felles arbeidsplan. Bærekraftsbiblioteket er utviklet i samarbeid mellom mange barnelitterære aktører. Sekretariatet ligger på Norsk barnebokinstitutt.